8 bl.: 1 Fr. weekblad voor de jeugd

Robbedoes

5e JAARGANG. - Nr. 30. - Afl. 235.
29 JULI 1943.

Robbedoes, Ommeganckstraat 21, Antwerpen. - Abonnement : per kwartaal 12 fr. - per halfjaar 23 fr. - per jaar 45 fr. - Postchechrek. J. Dupuis, Zonen & Co, Nr. 3621.59.

Jan Kordaat Speurder

HEIDAAR ! MAAKT EENS EEN LEKKER KOLENVUURTJE !... KORDAAT HEEFT KOUDE VOETEN !

DAT WORDT GRAPPIG !

IK ZEG TOCH NIETS.

DAT ZULLEN WE EENS ZIEN, MANNEKE !... VOORUIT, JONGENS !

WACHT ! IK WEET IETS BETERS ! WE MOETEN DE VOETEN VAN ZIJN VRIENDJE ROOSTEREN !

GE HEBT GELIJK !... DIE KORDAAT IS NOGAL GEVOELIG DAARVOOR !

KALM, KLEINE AAP !

JAN ! ! !

MIJN BRAVE JEFKE !

HA ! HA ! HOE ONTROEREND !

SCHOENEN UIT, VLEGEL !

MONSTER ! GE ZULT DAT KIND TOCH NIET PIJNIGEN ? ! !

ZEKER DOE IK DAT... ALS GIJ NIET SPREEKT !

HA, BANDIET ! DEZEN KEER ZIJT GE STERKER DAN IK !

ZOUDEN WE OP TIJD KOMEN ?

DAAR IS HET ! WE MOETEN MET EEN LADDER OVER DEN MUUR KLIMMEN !

ALLAH ZIJ GELOOFD !... WE KOMEN OP TIJD, SIDI !

(Vervolgt.)

Ziet ge ze stappen, de dapperen onder de dapperen, de fiere Robbedoeskampioenen, met aan hun hoofd **DE BELHAMEL FIK**, die maar eventjes **EEN-EN-TWINTIG** nieuwe Robbedoesridders sloeg, gevolgd door **Christoffel Columbus (11) ; Stoere Rakker 15371 (10) ; Blauwe Sperwer en Koninklijke Verkenner 7223 (elk 9); Jan Kordaat 11175, Master Puk 16014 en Tarzan IV (elk 8); Gizilla 16728 (7); Jim Sweaton 976 (5) ; Christoffel Columbus 14933 (4) ; Joe Furgins 7968, Rikuku 9338 en Sterke Tommie (elk 3) ; Bill West 14659, Djebyla 13761, Christoffel Columbus 11656, Stormer Gordon 15536 en Witte Sultan 13601 (elk 2) ; Benjamin 9905 (1) ; Blauwe Sperwer 15965, Buffalo Bill II 7635, Buffalo Bill 1577, Cannie Barrie 14960, De Roode I, Fulco de Minstreel 14947, Gemaskerde Doodskop 15517, Inspecteur Robert 15916, Jan Kordaat X, Lewis Stone 14050, Luchtveroveraar B. 208 14920, Listige Slang IV, Pietje Bell 14925, Roode Schorpioen, Sluipende Panter, Stormende Blauwvoet 9049, Tante Droll 13943, Tess Clagg 9763, Vlieger Bob 12395, Vliegt de Blauwvoet, Witly VI 11455, Zwarte Panter en Zwarte Ridder 16668 (elk 1).**

Petten af voor die kerels en voor hen allen een daverend « Hoera » !

Een rakker, die zeker verwonderd en, wie weet, boos geweest is bij het lezen van het vorige nummer, is **TIEMAUTORITS** uit Assche ! En waarom ? Omdat ik van zijn drie bescheiden vraagjes er maar twee beantwoordde... En hoe kwam dat ? Omdat ons hoekje vol was... Met den besten wil van de wereld kregen wij er Archimedes niet meer bij. Dus lezen jullie hier wat over dezen zeer interessanten wijsgeer, wiskundige en natuurkundige. Archimedes moet ongeveer 287 jaar voor onze tijdrekening te Syracuse op Sicilië geboren zijn. Hij was nog jong, toen hij zich naar Alexandrië begaf, om er de lessen van den beroemden wiskundige Euclides te volgen. Daarna keerde hij naar zijn vaderland weer en verdiepte zich in de wetenschap. Een menigte uitvindingen danken wij aan dit scherp verstand. Zoo bijvoorbeeld vond hij de verhouding van den inhoud van den kegel tot den omgeschreven cylinder, den inhoud van den cylinder, den kegel en den bol. Hij bepaalde de verhouding tusschen cirkelomtrek en middellijn en berekende de oppervlakte van den cirkel. Hij vond den hevel uit, den kurketrekker, de schroef zonder eind en de « schroef van Archimedes » (toestel om water naar omhoog te brengen), alsook de losse katrol en de takels (vereeniging van verschillende katrollen), de theorie van de hefboomen, enz., enz.... Laatstgenoemde uitvinding — of ontdekking — bracht hem de woorden in den mond : « Geef mij een steunpunt en ik hef de wereld op ! » Maar wat onze rakkers het best van hem zullen kennen, is « de wet van Archimedes » : Een lichaam in water gedompeld schijnt zooveel van zijn gewicht te verliezen, als het gewicht der door het lichaam verplaatste watermassa. En hoe onze Archimedes daarachter geraakt is, zal ik jullie eens vertellen. Hieroon, koning van Syracuse, verdacht een goudsmid, die voor hem een gouden kroon gemaakt had, ervan, er een hoeveelheid zilver bij gedaan te hebben. De koning ging den wakkeren Archimedes raadplegen om te weten, wat er gedaan kon worden om deze vermoedelijke vervalsching te kunnen vaststellen en toch de kroon onbeschadigd te behouden. Langen tijd dacht Archimedes na over het geval. Ja, de vraag hield hem dag en nacht bezig, ook tijdens... zijn bad. Tot hij eens opmerkte, dat zijn lichaam hier een gedeelte van zijn gewicht scheen te verliezen. Archimedes werd plotseling zoo door de vreugde aangegrepen, dat hij het bad uitsprong, de straat oprende, regelrecht naar huis, terwijl hij riep : « Heurêka, heurêka ! ! ! » Dat is Grieksch en klinkt in onze taal : « Ik heb 't gevonden ! » Een woord, dat nadien een... « gevleugeld woord » geworden is. En wat had onze denker nu ontdekt ? Zijn hoogergenoemde wet. Maar, hoor ik mijn rakkers al zeggen, hoe kan Archimedes nu weten, of er zilver of eenig ander metaal in de kroon vermengd was ? Wel, heel eenvoudig. Verliest nu de kroon onder water gedompeld minder of meer van gewicht dan een even zware klomp zuiver goud, dan is dit het teeken, dat onder het goud een zwaarder of een lichter metaal gemengd is. Aangezien dit zwaardere metaal minder omvang heeft dan een even zware hoeveelheid goud, wordt er dus minder water verplaatst dan bij een zuiver gouden voorwerp. Omgekeerd, met een lichter metaal vermengd (wat gewoonlijk het geval is, namelijk zilver) zal de omvang grooter zijn en dus in water gedompeld meer vloeistof verplaatsen. Knap gevonden, niet ? En toch is deze Archimedes jammerlijk aan zijn eind gekomen. Zekeren keer belegerden de Romeinen de stad Syracuse en Archimedes, die ook een bekwaam veldheer was, leidde de verdediging van zijn stad. Drie jaar lang hield hij de Romeinen buiten de wallen. Intusschen vond hij nog allerhande oorlogstuig uit, zooals werptuigen die steenen in het vijandelijke kamp slingerden en naar men beweert zelfs een soort van brandspiegels, ronde spiegels, waarmee hij de zonnestralen samenbundelde op een vijandelijk schip om dit te verbranden. Doch het mocht allemaal niet baten ; zij verrassing rukten de belegeraars de stad binnen. Marcellus, hun aanvoerder, had het uitdrukkelijk bevel gegeven, den grooten man geen letsel te doen. Maar deze, totaal verslonden in het bestudeeren van een wetenschappelijk vraagstuk, bemerkte niet, dat de stad gevallen was en hoorde ook niet, hoe hij herhaaldelijk toegesproken werd door een vijandelijk soldaat. Deze laatste maakte zich boos en Archimedes niet kennende, doodde hij hem. Het verlies van dezen buitengewonen man bracht verslagenheid teweeg bij overwinnaars zoowel als bij overwonnenen. Deze laatsten richtten hem zelfs een grafmonument op, waarop men, volgens een vroeger uitgedrukten wensch van den geleerde, een bol plaatste in een cylinder, met daaronder de getallen, die de verhouding tusschen de twee lichamen uitdrukten.

Ziezoo, rakkers, nou zal onze Tiemautorits zeker niet meer boos zijn. Ik meen, **EDWARD MACHIELS** uit Hoegaarden, dat deze uiterst verstandige Archimedes een geknipt detectief, ja, journalist... wie weet zelfs een knap filmartist zou geweest zijn ! Want ook voor deze beroepen moet men zoowat van alles kennen. Tot mijn groote spijt... zijn er geen speciale studies toe vereischt en ook geen diploma's ! Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat de eerste de beste er voor geschikt is, en iemand wordt dan ook pas detectief, journalist en filmster na heel wat moeite, studie en... levenservaring. Die Geoffrey Gill is eigenlijk een knap speurder, niet ? Wat jammer, dat het een denkbeeldig persoon is, ontsproten uit het brein van Ivans, een knap Nederlandsch detectiveromanschrijver !

We zouden zeker zoo'n detectief noodig hebben, **KLEIN WEVERKE** uit Burcht, om de juiste « identiteit » van je **oude munten** te kunnen vaststellen. Op zijn minst hebben we toch een sterk vergrootglas en... de munten zelf noodig ! Snuffeltje heeft daar helaas geen tijd voor, rakker, hoe aangenaam hem het werkje ook tegenlacht. Toch meen ik wel te mogen veronderstellen, dat je eerste geldstukje een inlandsch is, waarschijnlijk uit het Oostenrijksch tijdvak, het tweede een Zeeuwsch en het derde een Engelsch. Wat mij echter ten zeerste interesseert, is, hoe en waar je die blijkbaar zeer oude munten ontdekte ? Wie weet, welk geschiedkundig geheim ligt hier verborgen ! Je mag het me gerust in vertrouwen mededeelen, hoor, ik zal het b. v. niet aan Piet Kwabbernoot vertellen, want dan weet morgen heel Antwerpen het, en overmorgen heel het land ! De studie van oude munten is zeer interessant, maar de geleerden moeten er soms lang op studeeren om er iets bepaalds uit af te leiden. Ik kan echter gemakkelijk verklaren aan **DE(N) WEETGRAAG-VERZAMELAAR** uit Ieper, dat één dollar gelijk staat — of stond (voor den oorlog) — met ongeveer een dertigtal frank. De penningtekst **Praeit ac tuetur**, **PA-TE-NO-MA** uit Opwijk, wil zooveel zeggen als « hij gaat voor en wijst den weg ». Het woord **Commendatio**, **HADSCHI HALEF OMAR** uit Vilvoorde, beteekent aanbeveling. En nu ik het daarstraks over den strijd der Romeinen tegen de moedige stad Syracuse had, zou het wel interessant zijn, **de verschillende legerafdeelingen** door de geschiedenis heen even onder de loupe te nemen... maar daar zouden we heele boeken over kunnen schrijven, daarom zullen we ons vandaag maar bij de huidige samenstelling houden. Het totale leger van een land bevat verschillende « wapens » en « diensten », waarvan de voornaamste zijn : de **infanterie** (voetvolk), de **cavalerie** (paardenvolk, tegenwoordig dikwijls aangevuld of gedeeltelijk vervangen door **gemotoriseerde troepen**), de **genie** (belast met allerhande werk als het aanleggen van bruggen of het vernietigen er van, enz.), het **luchtwapen**, de **transporttroepen**, de **gezondheidsdienst**, **de vloot**, enz. Over 't algemeen brengt men deze strijdkrachten in drie groote indeelingen samen : landleger, luchtleger en vloot. Elk « wapen » heeft natuurlijk een speciale en, wat zeer begrijpelijk is, een verschillende indeeling, die zich geleidelijk aan wijzigt en aanpast aan nieuwe toestanden. Zoo was er voor 1914 b. v. geen spraak van luchtwapen, in Napoleon's tijd sprak men van geen duikbooten, nog vroeger waren er geen vuurwapens. Ik herhaal ; deze geschiedenis zou zeer interessant zijn. Het is Snuffeltje natuurlijk onmogelijk van elk wapen de volledige indeeling te geven, en dat is ook niet noodig, omdat het hoofdwapen is en blijft ; de infanterie, « de koningin van het slagveld » ! Al de andere wapens dienen rechtstreeks of onrechtstreeks om het voetvolk te helpen. Het luchtwapen bereidt hun aanvallen voor, of dekt hun aftocht. De genietroepen helpen hun door het werpen of opblazen van bruggen. De transporttroepen helpen bij het vervoer van de infanterie of van haar materiaal, enz. Het zeewapen bekleedt wel een onafhankelijke rol, tenzij het b. v. weer gaat om landingspogingen of inschepingen van voetvolk. Nu terzake. Het landleger b. v. is ingedeeld in een zeker aantal legerkorpsen, die onderverdeeld zijn in **divisies**. Een infanterie-divisie is bij ons weer samengesteld uit drie **regimenten**. Een regiment bestaat uit vier **bataljons**, een bataljon uit vier **compagnies** (waarvan één mitrailleusecompagnie). Een compagnie bestaat uit vier **pelotons**, waarvan er drie ingedeeld zijn in vier **gevechtsgroepen** en een peloton (dat « buiten gelid » wordt geheeten, omdat het niet rechtstreeks aan het gevecht deel neemt) ingedeeld in drie echelons, die personen bevatten als wapensmid, keukenpersoneel, kleermaker, schoenmaker, munitieaanbrengers, enz. Een gevechtsgroep bestaat uit : een sergeant als bevelhebber over twee korporaals, die op hun beurt de leiding hebben over vijf soldaten, die een **ploeg** vormen. Aan 't hoofd van een peloton staat een adjudant, onderluitenant of luitenant. Aan 't hoofd van een **compagnie** een kapitein of kommandant. Een **bataljon** wordt bevolen door een majoor. Een **regiment** door een luitenant-kolonel of kolonel en al wat daar boven staat door **generaals**, waarin we nog twee graden hebben, **generaal-majoor** en daarboven de luitenant-generaal, de hoogste legergraad in België. Nu kunnen onze rakkers zelf eens uitrekenen, hoe groot een **compagnie** of een regiment of een divisie is, **waarover** ze zoo dikwijls hooren praten. Maar **ik moet** jullie zeggen, dat die indeeling in **geen** enkel land hetzelfde is, zeker niet wat het aantal betreft... zoodat wij, wat het buitenland aangaat, nog in het duister tasten.

En... nu meen ik, dat ook de Weetgraag-Verzamelaar tevreden mag zijn, want over zijn andere vraagjes hadden wij het nog onlangs. Waar een bepaald boek te verkrijgen is en wat het kost, vragen jullie best in een boekhandel. Snuffeltje durft jullie hier geen adressen of verdere inlichtingen geven, aangezien er tal van werken niet meer te krijgen zijn. Ik veronderstel anders wel, dat de door **ASILE** uit Mol genoemde werken in de groote boekhandels nog verkocht worden. Dus daar maar eens gaan kijken, niet ? Nog gevaarlijker, rakkers, is het aan **FULCO DE MINSTREEL** uit Roeselare te zeggen, welke de beste schrijver van jongensboeken is. Snuffeltje houdt veel van Pater Finn en Karl May... gelijk hij ook van Paul Kiroul en Anton Van de Velde en zoovele anderen houdt. We hebben hier, zooals de Franschman het zegt : de kwelling van het kiezen. Die last van het kiezen — l'embarras du choix — zal ongetwijfeld Snuffeltje kennen, eens dat de knollentuin terug is... en al die jarenlang gespaarde knollen op hem afkomen, **WINNETOU** uit Denderleeuw. En wie weet, misschien ook wel Nonkel Rik, wanneer hij na den oorlog kan gaan waarheen hij wil... zonder zijn boterhammen te moeten meenemen, **MONTANA KING** en Arkansa uit Antwerpen ! Maar jullie, rakkers uit Hoboken of Wilrijk, kunnen toch allicht een voorstelling bijwonen ? Niet ? Over Max Brand en Karl May schreef ik toch reeds zoo dikwijls, weer maar eens terugsnuffelen, hé, rakkers ? Want d'r staan nog verschillenden van ongeduld te trappelen. Doch ieder krijgt zijn beurt en die het langst gewacht hebben, mogen het eerst binnen.

GEHEIME AGENT uit Wervik verlangt te weten, hoe men in Frankrijk onderwijzer wordt. Zooals hier, langs de Normaalschool om, man. In de taal van chez nous heet dat : Ecole Normale. De letters « nl. » beteekenen : namelijk, doch n. l. wil zeggen : non liquet, dat is : de zaak is niet bewezen. (Ook voor namelijk gebruikt men wel n. l.) Ik kan je gerust zeggen, dat mij, God zij dank, met de ramp van Mortsel geen letsel geschiedde — anders zouden jullie daar raar hebben staan kijken bij een Robbedoes zonder Snuffeltje !

Rakkers, we begonnen onze rubriek met een grooten uitvinder, welnu, we gaan ze er ook mee eindigen. Ditmaal een moderne Archimedes. Maar vooreerst wil ik **TIJL UILENSPIEGEL** uit Gutschoven-Borgloon toch nog zeggen, dat dieren opvullen een moeilijk werkje is, dat best door een vakkundige gebeurt. Eerst moet de huid van het dier genomen worden (stielkennis vereischt !) Men reinigt ze en bewerkt ze met bederfwerende producten Dan volgt het eigenlijk opvullen (kaf, stroo, zaagmeel, enz.) en op het geraamte in ijzerdraad naaien. Voor je d'r zelf aan begint, zou ik toch maar eerst iemand raadplegen, « die het al gedaan heeft ». De noodige ontsmettings- en bewaringsstoffen koopen bij drogist of apotheker.

En hier dan op verzoek van **ROBIN HOOD** uit Boeshoven-Borgloon, iets over **Edison**, onzen modernen Archimedes. Thomas Alva Edison werd geboren in 1847 te Milan in den staat Ohio (Vereenigde Staten) en stierf te New Jersey in 1931. Hij was van Nederlandsche afkomst en begon zijn loopbaan als krantenjongen, werd drukker en uitgever van een eigen weekblad. In een... goederenwagen richtte hij zich een klein laboratorium op, werd telegrafist en... deed verschillende uitvindingen, zooals de microfoon en de fonograaf. In 1878 begint hij zijn proeven met de gloeilampen, stichtte de Edison Electric Light Company en op 21 October 1879 brandde zijn eerste gloeilamp. Met recht mag hij als de vader van onze electrische verlichting beschouwd worden, want ook de smeltveiligheid, de lampenhuls en -fitting en nog veel andere dingen vond hij uit. Wel 1200 (twaalf honderd) patenten staan er op zijn naam ! Ook op filmgebied was hij werkzaam. Vond hij immers het eerste doelmatige projectie-apparaat niet uit ? Nooit of nimmer verminderde bijn werkkracht, op 't laatste van zijn leven interesseerde hem vooral het rubbervraagstuk en hij experimenteerde (= nam proeven) hiervoor in zijn reusachtig laboratorium te West-Orange. Deze geniale man zei van zijn wer-

(Zie verder onderaan volgende bladzijde.)

VOOR ONZE RAKKERS IN DEN VREEMDE

Robbedoes herinnert er nogmaals aan, dat er een ROBBEDOES-SPAARPOT is ingericht voor onze rakkers in het buitenland.

In dezen spaarpot stopt Robbedoes alle bedragen, die onze rakkers te veel betalen bij het bestellen van Robbedoesbeeldjes, wimpels, enz. en bij de inschrijvingen voor de clubs.

Sommige rakkers vragen, of ook vrijwillige giften aanvaard worden. Natuurlijk ! Alle giften worden in dank aanvaard in naam van onze afwezige rakkers.

Vergeet hen niet !

Robbedoes VLIEGER

ZEER BELANGRIJK ! ! !

Zooals we reeds vroeger meedeelden, is het niet meer toegelaten, nog Robbedoes Luchteskaders op te richten. Ook werden alle bestaande Eskaders ontbonden. Het is dus nutteloos, vragen te stellen in verband met het oprichten van nieuwe Eskaders of het bestaan van Robbedoes Luchteskaders in zekere gemeenten. Om tijd en plaatsruimte te winnen, zullen deze vragen voortaan niet meer beantwoord worden.

VRAGENBUS

ZWARTE LUCHTPIRAAT V. 720. — Sommige Robbedoes Vliegers hebben van onze rubriek « Omroep » misbruik gemaakt. Daarom verschijnt deze rubriek voorloopig niet meer en kunnen we ook uw bericht hierin niet opnemen. Denkelijk zal het na den oorlog ook voor een gewonen werkmansjongen mogelijk zijn, piloot te worden. Voorloopig is het echter voor niemand mogelijk om te leeren vliegen, zoodat we u aanraden, thans reeds de luchtvaarttechniek in boeken te bestudeeren, zoodat ge op het geschikte oogenblik klaar staat. Zeker mag iedere jongen modellen bouwen en deze laten proefvliegen. Dit mag echter niet meer in groepsverband (b. v. door Eskaders) gedaan worden. Het bekleeden van vliegmodellen gebeurt met speciaal papier. Dit papier draagt den naam « Diplom » of « Flumo » en is verkrijgbaar bij alle firma's, waar modelvliegtuigmateriaal verkocht wordt. Om een Robbedoes Vlieger te vinden, die met u wil correspondeeren en later ev. vliegmodellen bouwen, raden we u aan, gebruik te maken van onzen nieuwen dienst « Briefwisseling met Robbedoes Vliegers ».

AD. R. BYRD V 822. — Al deze vragen ineens beantwoorden, zou ons te ver leiden. Daarom wil ik u hierop kort antwoorden of naar een of ander boek verwijzen, waar ge volledig antwoord in zult vinden. Eerst en vooral zult ge al veel antwoorden kunnen vinden in onze rubriek « We leeren vliegen ». Speciaal uw vraag betreffende de voorzorgsmaatregelen op de vliegvelden, de windrichting bij het landen, het gebruik van de blokken, enz. zult ge in deze rubriek volledig en geïllustreerd beantwoord vinden. In de omstreken van Antwerpen waren er o. a. vliegvelden te Deurne, Keerbergen, enz. Over vliegtuigmotoren bestaan er zeer veel goede boeken, die ge in een grooten boekhandel kunt bestellen. Het zwaartepunt van een modelzweefvliegtuig wordt proefondervindelijk bepaald. Het zwaartepunt is inderdaad het punt, waar het toestel opgehangen wordt, als het in evenwicht hangt. Het zwaartepunt van een modelvliegtuig moet samenvallen met het snijpunt van de langsscheepsche as en de lijn gaande door de voorste 1/3 van de vleugeldiepte.

BLANCO CABBALERO V 3919. — In Kontich zijn er reeds enkele leden van de RVC. Nieuwe Eskaders mogen niet meer opgericht worden. Ge zult wel begrijpen, dat het niet mogelijk is, in de huidige omstandigheden te bepalen, hoeveel vliegtuigen er in de wereld zijn. De oorlogvoerende landen maken dit thans zeker niet bekend. Als ge met Robbedoes Vliegers wilt correspondeeren, moet ge gebruik maken van onzen dienst « Briefwisseling met Robbedoes Vliegers ». Hierover gaven we in onze vorige nummers den noodigen uitleg. Deze dienst is gratis voor leden van de RVC. Thans telt de RVC nagenoeg 5000 leden. Prachtig, hé ? !

LUC BRADFER V 328. — Zoojuist is het zeer interessante boek « Oorlogsvliegtuigen » verschenen. Dit boek kost 12,50 fr. (plus 1,50 fr. port en terugbetalingskosten). Het volstaat, dit boek door middel van een eenvoudig kaartje te bestellen bij den Luchtvaartboekhandel, Bruul 108, Mechelen, en ge ontvangt het na een paar dagen thuis besteld. Het verschuldigde bedrag betaalt ge dan aan den brievenbestellen. Al de door u opgegeven boeken zijn denkelijk op hetzelfde adres of in een anderen grooten boekhandel verkrijgbaar. De maximum snelheid van de Focke Wulf 190 bedraagt 600 Km./u. en van de Arado 196, 360 Km./u Voor den oorlog werden o. a. volgende vliegtuigen in België gebouwd : Lacab Gr. 8, Sabca S. 20, Sabca 40E, Sabca 47, S. V. 4, S. V. 5, S. V. 22, S. V. 26, Tipsy BC, Tipsy M en Tipsy S.

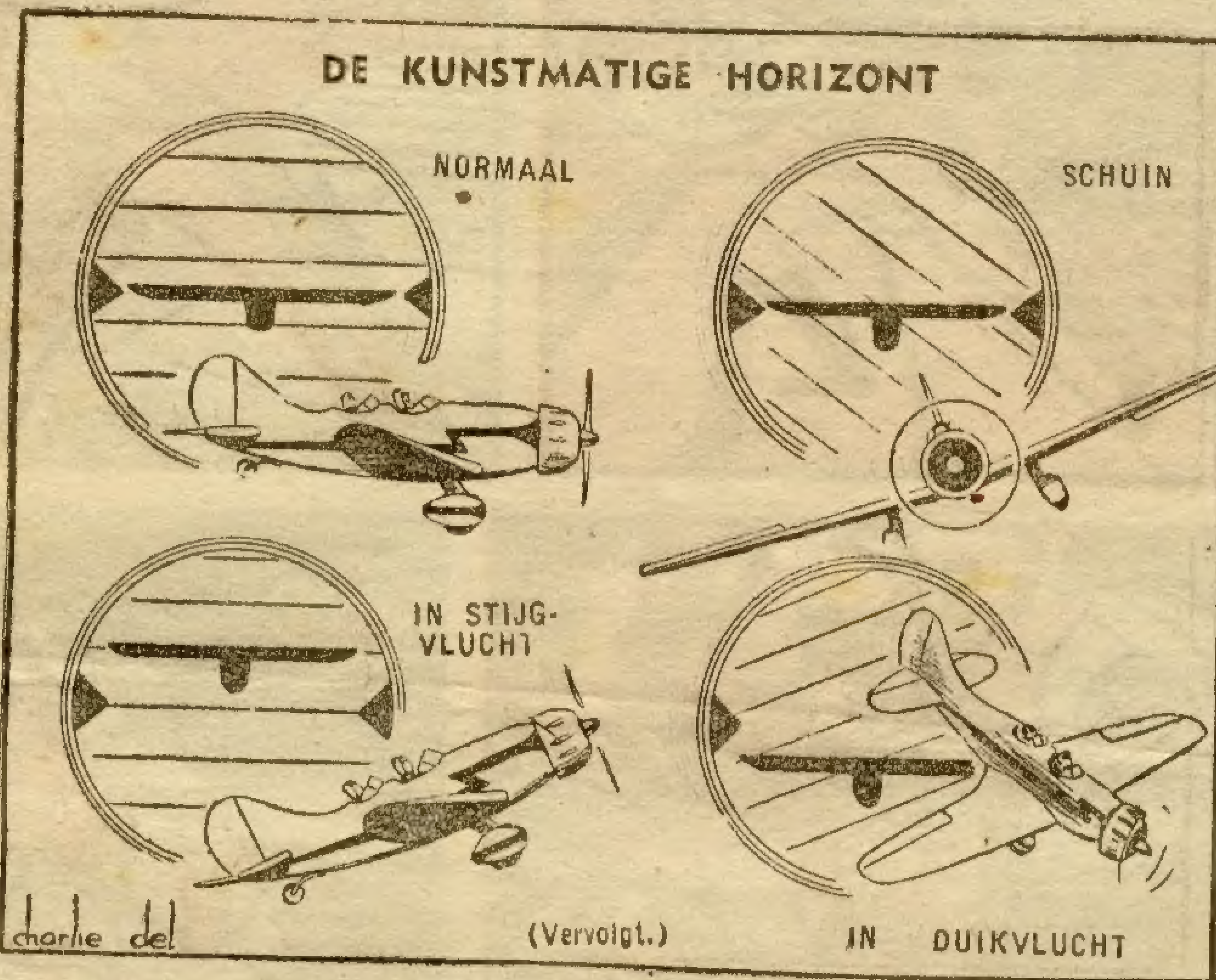
STALEN ADELAAR V 3739. — De invalshoek van een vleugel is de hoek gevormd door de horizontale lijn (b. v. de as van het vliegtuig als het vlak vliegt) en de koord van het vleugelprofiel (raaklijn aan de vleugelonderzijde). « Roue de béquille escamotable » beteekent : intrekbaar staartwieltje. Een « rétroviseur » is een spiegeltje, dat op voertuigen gebruikt wordt om naar achteren te zien.

D. III. 88 V 3639. — Er bestaan geen Robbedoes Eskaders meer. Denkelijk heeft de Modelvliegtuig Centrale nog catalogussen (2 fr.), Daar kunt ge ook vragen, welke boeken ze nog in voorraad hebben.

J. H., Eedegem. — We raden u aan, het model « Baby » te bouwen. Dit is een eenvoudig en goed vliegend modelzweefvliegtuig. Om dit model te bouwen, moet ge eerst het plan bestellen. Als ge dit ontvangen hebt, kunt ge aan de hand van den materiaalstaat, die bij elk plan gevoegd is, een bestelling van materiaal opmaken. Zoodra dit in uw bezit is, kunt ge beginnen te bouwen. De Modelvliegtuig Centrale is niet meer te Knokke, maar wel te Mechelen (Bruul 108) gevestigd. In de RVC kunt ge een anderen schuilnaam kiezen dan in de RC. Inderdaad genieten de leden van de Robbedoes Vliegclub nog steeds 10 % vermindering op alle bestellingen van materiaal bij de Modelvliegtuig Centrale.

BOB.

WIJ LEEREN VLIEGEN...

(Vervolgt.)

ROBBEDOES POSTZEGELCLUB IN GROOT-ANTWERPEN

Vrijdag, 30 Juli, om 5 uur, in de zaal « Eendracht », Lindenschesteenweg 1, Hove.

Zaterdag, 31 Juli, om 5 uur, in de zaal « Sporting », Herenthalsche baan 310, Deurne-Zuid.

Zondag, 1 Augustus, om 3 u., in het Poppentheater, St.-Jacobsmarkt 25, Antwerpen.

Maandag, 2 Augustus, om 5.30 u., in de zaal « St. Jakob », Kerkstraat, Kapellen.

Dinsdag, 3 Augustus, om 5 u., in de zaal « Volksvriend », Putte-Grens.

Woensdag, 4 Augustus, om 5 u., in de zaal « Vox », Bredabaan 523, Merksem.

Donderdag, 5 Augustus, om 3 u., in de zaal « Renova », Antwerpschestraat, Lier.

Op het programma :

LANGE WAPPER

Een buitengewoon spel ! ! ! De geheimzinnige Wapper in volle actie in Antwerpen, zijn geboortestad !...

Prijzen der plaatsen ; 3, 4 en 4,50 fr. Leden der Robbedoesclubs (R. C. of R. V. C.) hebben op vertoon van hun lidkaart 50 ctm. vermindering op alle vertooningen.

SNUFFELTJE (vervolg)

ken, dat ze 1 % inspiratie en... 99 % transpiratie (= zweeten !) waren ! ! ! Zou Snuffeltje dat van het zijne ook mogen zeggen ? ? ? De Morse telegraaf komt natuurlijk van... Morse ! En... maar dat is voor den volgenden keer, hoor, **SHIRLY TEMPLE III**, want het moegepende Snuffeltje legt er voor vandaag het... bijltje bij neer, met een kreet.

MET ROBBEDOES VOORUIT EN VOORAAN !

Jullie toegenegen mederakker

SNUFFELTJE.

R. C.-CLUBNIEUWS

Rakkers van 12 tot 13 jaar, die van kampeeren houden, wenden zich tot Jan Frison, Graaf van Hoornestraat 60, Antwerpen-Zuid. Inlichtingen Woensdag en Zaterdag van 14 tot 16 uur of per brief.

Wie wil er toetreden tot de « Lustige Robbedoes Vrienden » uit **Roeselare ?** Sport, ontspanning, prijskampen, enz. Zich wenden : Jeroom Callewaert, Bleekerijstraat 36, Roeselare.

En welke **Roeselaarsche rakkers** worden er lid van de sportclub van Fulco de Minstreel ? Zich wenden, schriftelijk of mondeling : R. Crampe, Weststraat 24, Roeselare.

De rakkers van **Temsche** kunnen zich laten inschrijven bij Buyens Roger, Scheldestr. 96.

En als slot nog een paar **voetbaluitslagen :**

Robbedoes Vilvoorde - Middelbare school : 7-0.
Instituut - Robbedoes Vilvoorde : 2-0.

DE BAARD EN DE KALE

DE ZES DUKATEN

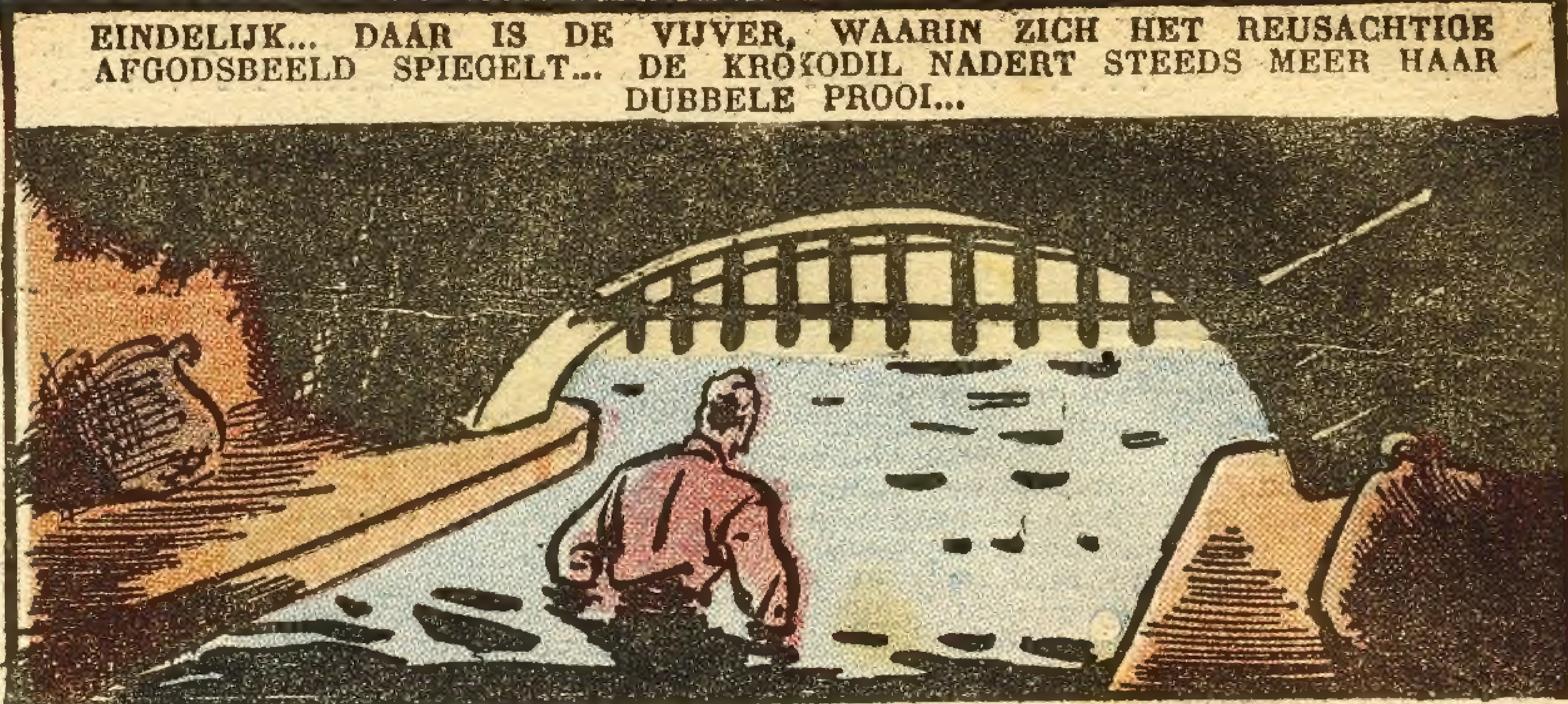

(Vervolgt.)

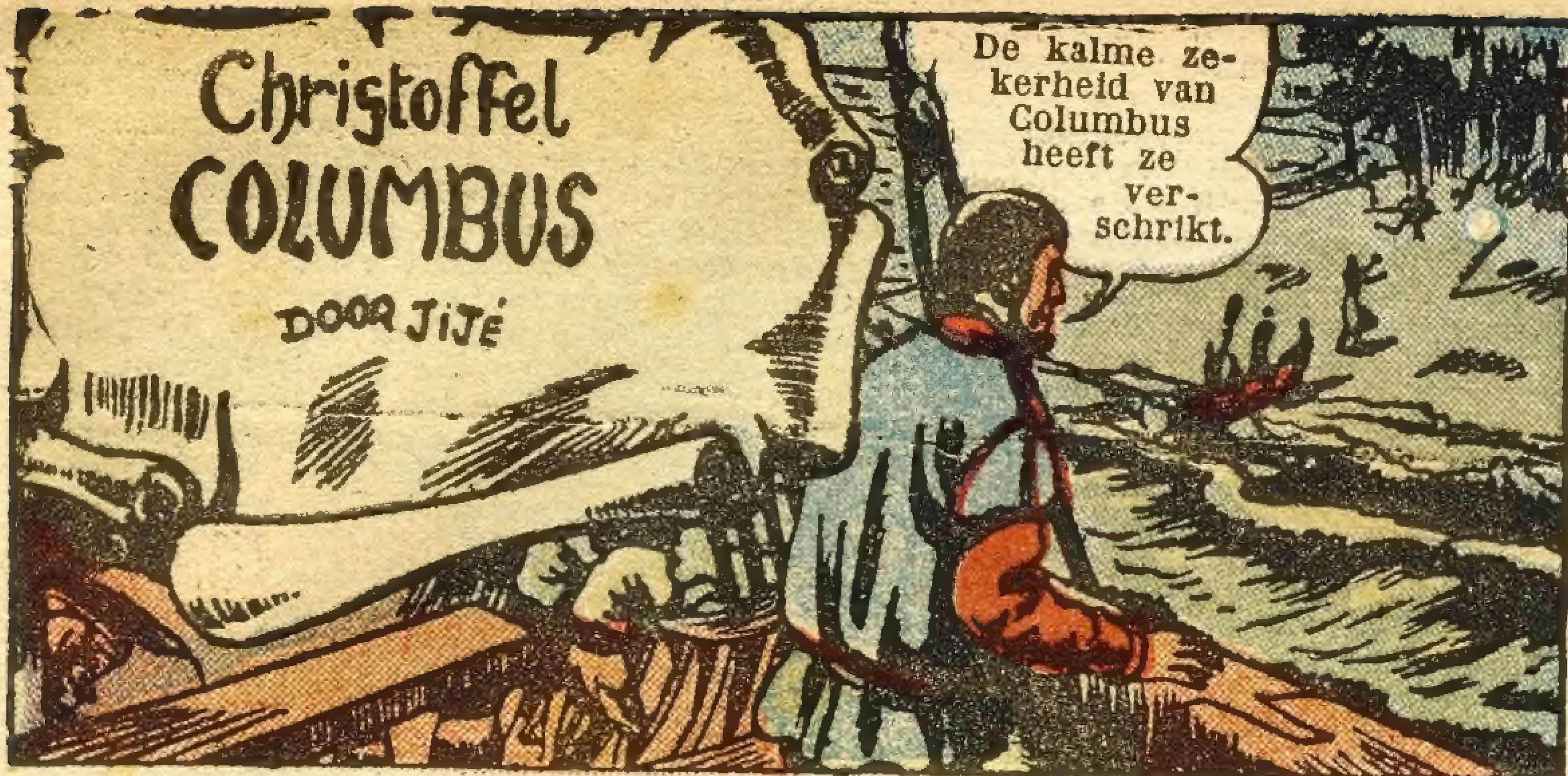
De Avonturen van Robbedoes

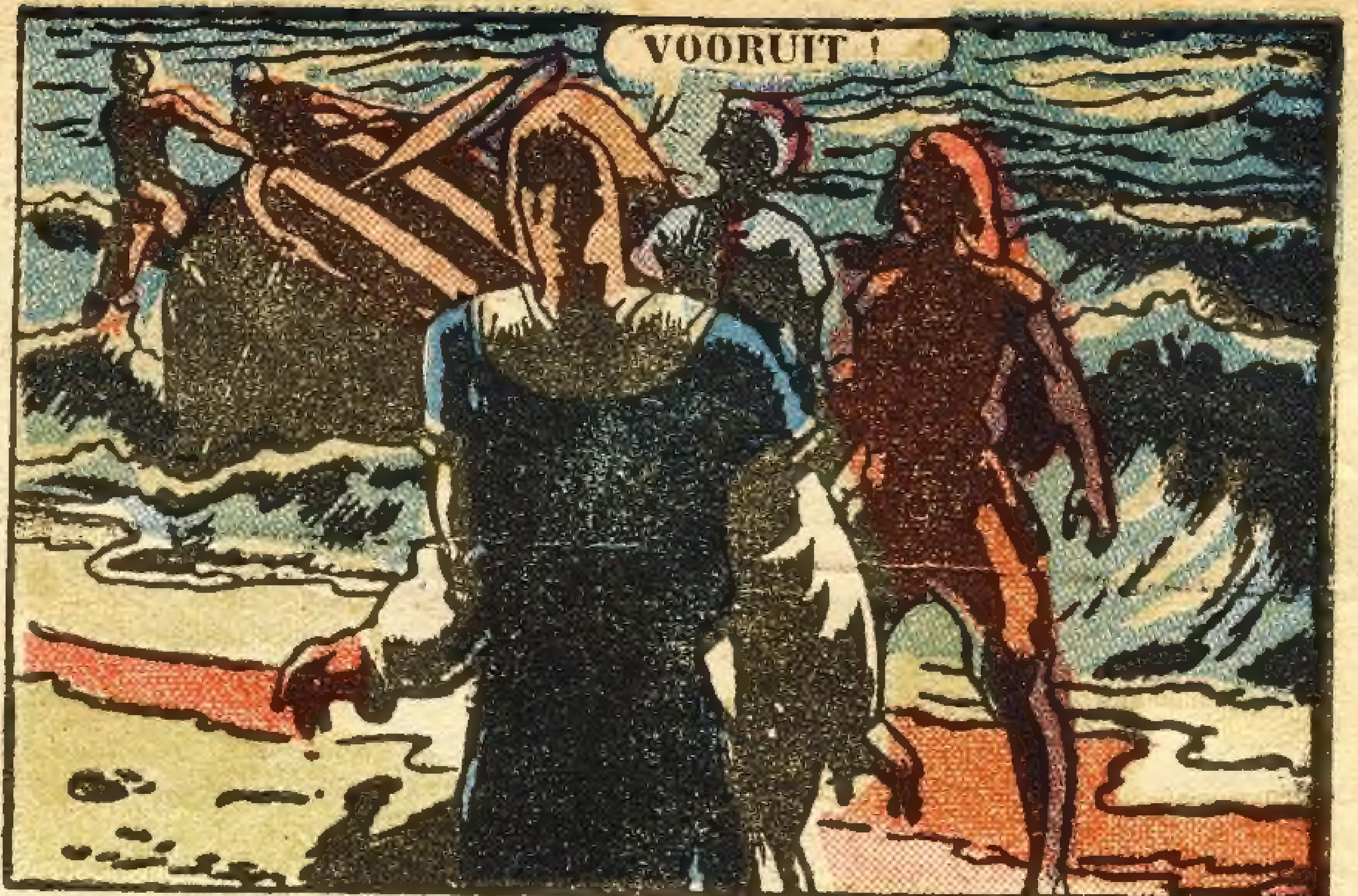
ROBBEDOES EN BALATO ZIJN TOT DRIE DAGEN HECHTENIS VEROORDEELD, WEGENS OVERTREDING VAN DE VERKEERSWETTEN. JAN TOK VERLAAT ONZICHTBAAR DE GEVANGENIS.

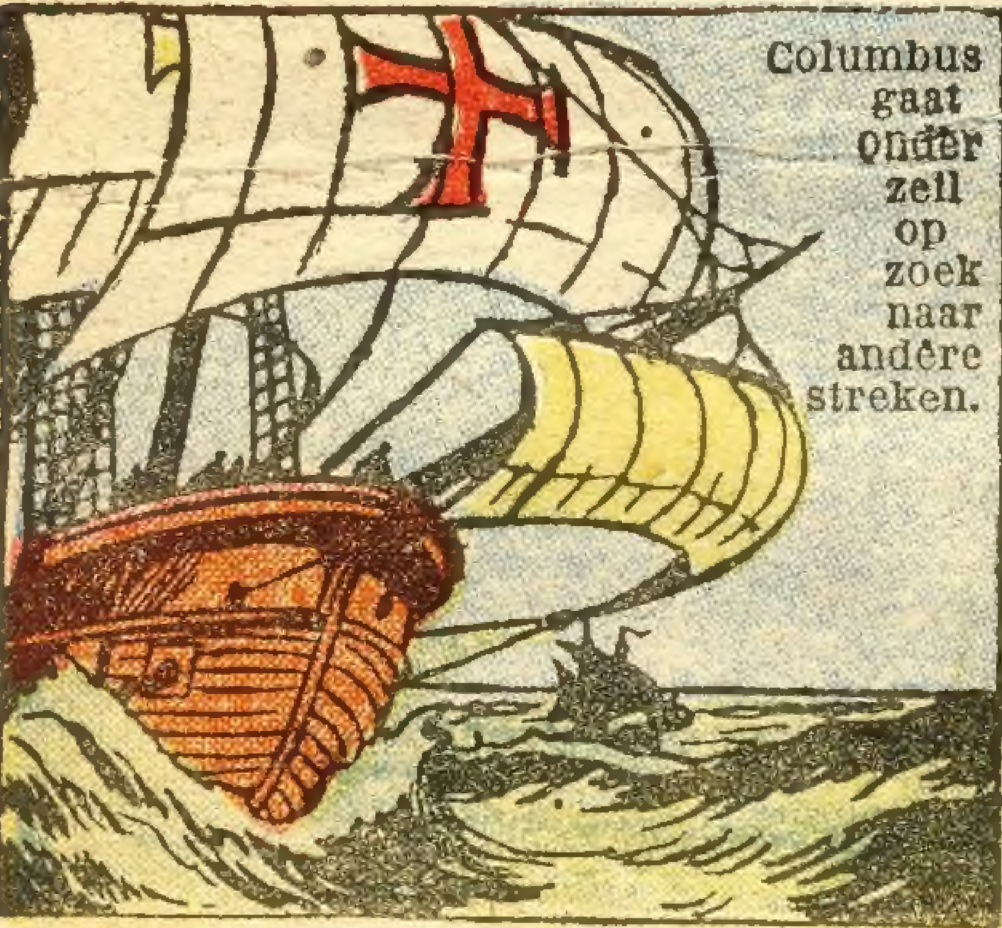

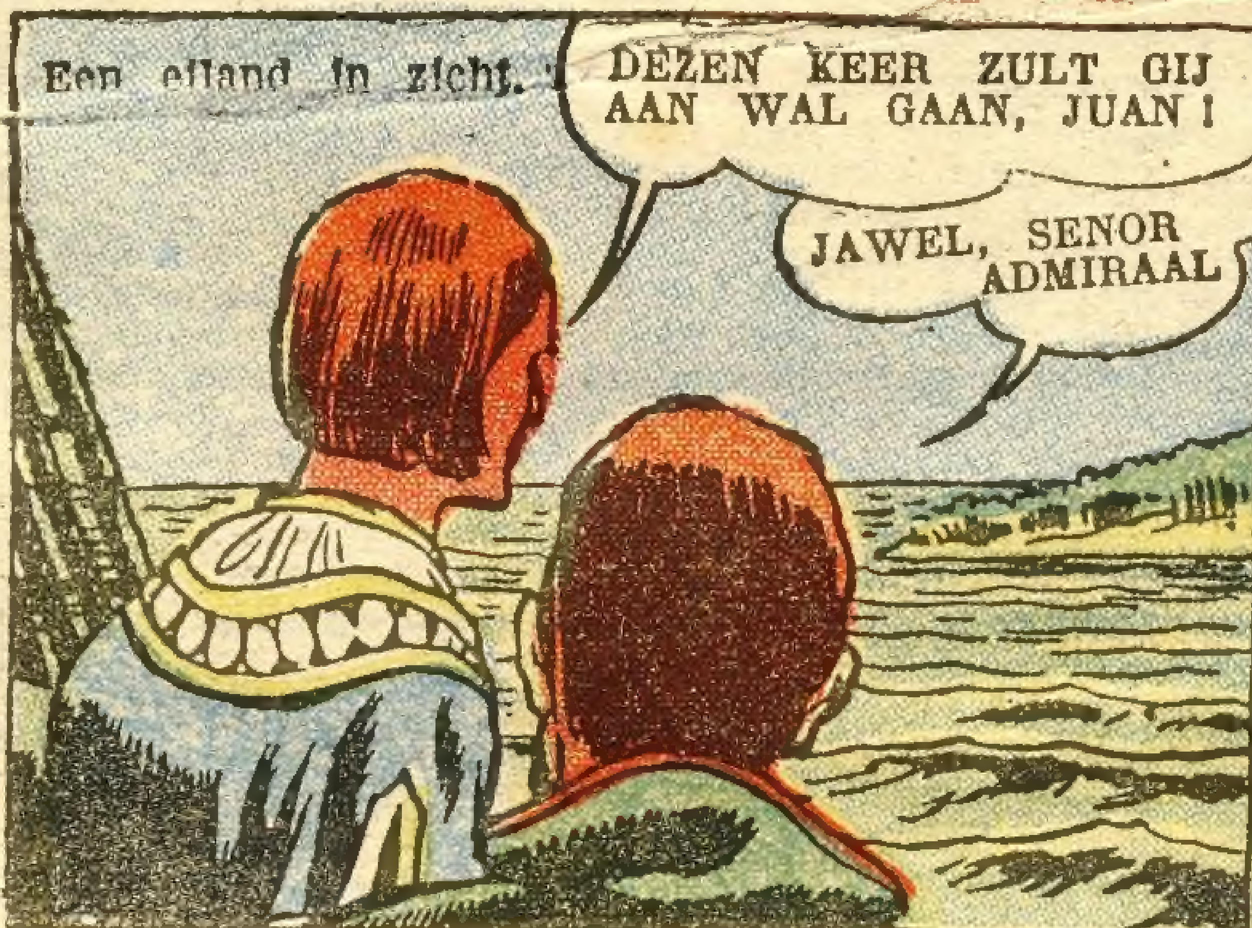

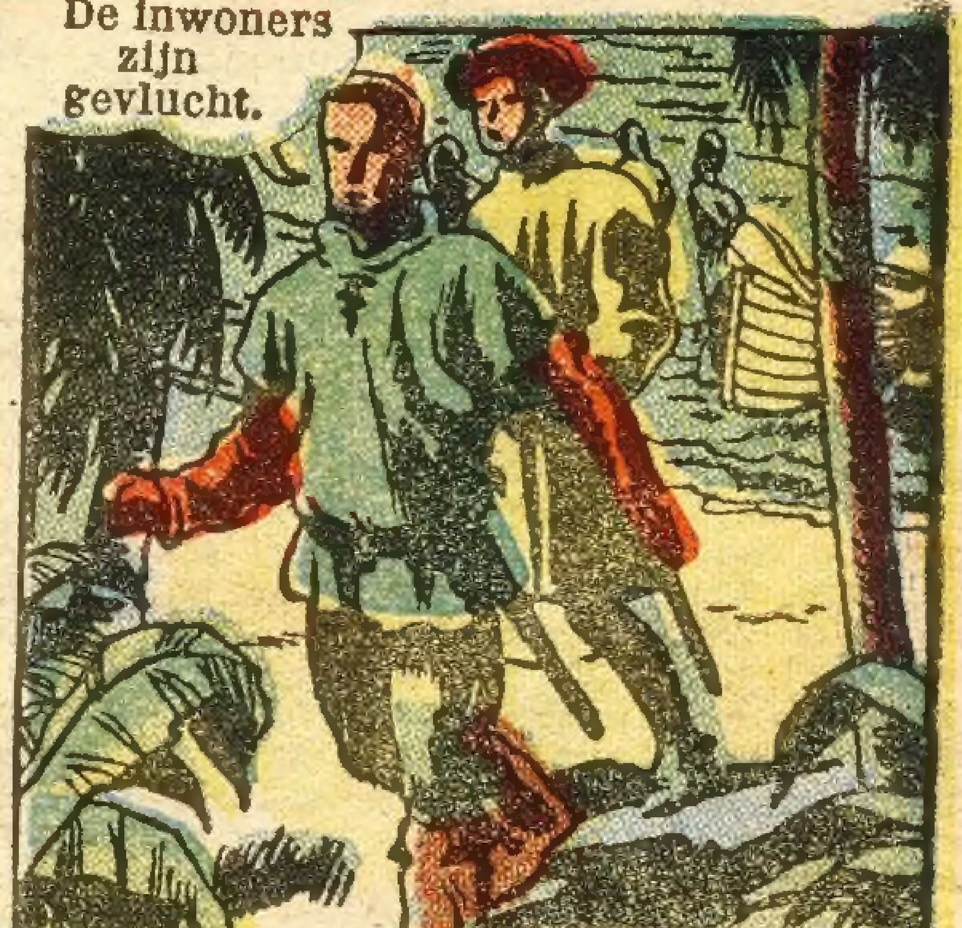

(Zie het vervolg op de laatste bladzijde.)

Als de zee roept

door L. Victor V. Edmond

(Vervolg.)

Hoewel de pijn groot was, riep ik niet om hulp. Had ik dat wel gedaan, dan zouden de jongens, die nu niet meer lachten, naar boven gesprongen zijn om tot iederen prijs tusschenbeide te komen. Ik smeekte den kapitein alleen maar, op te houden. Toen de geeseling afgeloopen was, zei deze :

— En nu zal ik u een karwei geven, die ge nooit zult vergeten.

Hij maakte mij daarna los en ik ging naar mijn maats in de kajuit, die luid hun verontwaardiging en afkeer over de handelwijze van den kapitein te kennen gaven.

De eerste stuurman kwam mij enkele oogenblikken later zeggen, dat ik zonder eenige hulp een groot vat met 306 pond gezouten vleesch uit den voorpiek zou moeten ophalen, naar achter rollen, openmaken, en den inhoud in de vaten doen, die boven op het dek van onze kajuit stonden.

Dat zou dus mijn extra-karwei zijn. Neerslachtig gestemd, volbracht ik eerst mijn wacht aan dek, at vervolgens en begon dan mijn karwei, in plaats van mijn wacht te kooi

Natuurlijk moest ik zelf de katrollen klaarmaken en oprichten boven het kleine luik van den voorpiek. Daarna moest ik beneden, op den bodem van het schip, het zware vat over de keukenkolen rollen tot onmiddellijk onder het luikje. Het was duister daar beneden en daarom gebruikte ik een handlantaarn. Ik moest nu met katrol na katrol werken, het vat afzetten in het tusschendek en alles zoo aanleggen, dat ik het met den kaapstander zelf kon ophijschen

Toen ik het vat eindelijk, na een paar uren zwoegen en zweeten, boven had, moest ik het nog over den rand van het luikje zien te krijgen, wat me toch eindelijk gelukte. Ik begon het nu naar achteren te rollen. Het had mij heel wat moeite gekost, door het slingeren van het schip, het vat naar boven te halen, en nu rolde het weer zwaar naar de lijverschansing toe. Toch kreeg ik het ten langen laatste op zijn plaats en opende het. Nu begon het tweede deel van mijn karwei. Ik moest den inhoud in houten emmers over een smal ijzeren laddertje naar het dek boven ons logies dragen. Hoeveel malen ik op en neer ging, weet ik niet, maar toen het werk gedaan was, moest ik weer mijn wacht aan dek beginnen.

Nog een paar uren van mijn volgende wacht te kooi gingen verloren, doordat ik nog het zout en den pekel van het vat naar boven moest brengen. Ik had dus mijn straf uitgeboet. De kapitein en ik waren nu weer effen. Hij had mij een harde les gegeven, maar ik koesterde daarom geen slechte gevoelens tegenover hem. Op zulke schepen moest er tucht zijn, anders zouden de weinige officieren spoedig hun gezag verliezen, te meer, daar de bemanning er al te gauw bij was om van zwakheid misbruik te maken. Op deze harde wijze werden toen goede zeelieden gevormd en karakters gesmeed om de gevaren en moeilijkheden van het zeemansleven te trotseeren.

Wanneer men iets misdoet, moet men de straf verwachten. De een is strenger dan de ander. In mijn geval en volgens de geldende opvattingen kon ik het optreden van den kapitein niet afkeuren.

Ik ben thans nog een liefhebber van marmelade bij het ontbijt en heb dat avontuurtje zeer dikwijls aan mijn tafelgenooten verteld, wanneer ik ergens aan wal het ontbijt gebruikte.

Voordat wij er in slaagden, Kaap Hoorn te omzeilen, overviel ons nogmaals een ware orkaan. De barometer daalde al een paar dagen en wees er op, dat er iets buitengewoons op komst was. Daarom hadden wij alle zeilen ingenomen, behalve het voor-stagzeil, den binnenkluiver, de ondermarszeilen, een paar stagzeilen en den stormbezaan. Zoo werden wij niet verrast, toen, na ongeduldig wachten, de wind met de kracht van een orkaan begon te waaien en zware golven op het dek beukten. Door een van die golven verloren wij bijna de wacht, die bezig was met het sjorren van den losgeraakten noodmast. Een paar mannen werden door den vloed lijwaarts meegesleurd en waren op het punt overboord te slaan, toen ze door de koelbloedigheid van hun makkers nog juist konden gered worden.

De storm nam een beetje af, zoodat het bijna kalm werd op sommige oogenblikken. Maar de kapitein stond wantrouwig tegenover deze verandering, omdat de barometer steeds bleef dalen. Hij besloot dan ook, het beetje zeil, dat wij voerden, nog te verminderen, en bracht het schip onder het voorstengestagzeil, het groot ondermarszeil en den stormbezaan. Zoo kwamen wij het volgende gedeelte van dezen orkaan door. Wij hadden nu alles gedaan wat gedaan kon worden en hielden ons zooveel mogelijk schuil van voren, terwijl de stortzeeën aanhoudend 't dek beukten en de wind door het tuig gierde.

Toen eindelijk de storm luwde, kregen wij gunstigen wind, die ons toeliet, op een grooten afstand de Kaap te omzeilen. Zoo bereikten wij den veertigsten breedtegraad in den Zuidenlijken Stillen Oceaan, waar alles beterde... maar ook onze havermoutpap-gewoonte plotseling een einde nam.

Ik was blij, dat ik het omzeilen van Kaap Hoorn had meegemaakt, want men werd toen slechts als een echt zeeman beschouwd, als men dat met een zeilschip had gedaan.

Op zekeren dag bemerkten wij ook het eilandje Pitcairn, dat een oppervlakte van slechts drie vierkante mijl heeft en berucht is geworden door de muiters van de « Bounty » (1).

Het schip vorderde thans onder afwisselende omstandigheden, nu eens traag, dan weer sneller, totdat wij in den zuidoostelijken passaatwind kwamen, die ons natuurlijk gunstig was.

Het gewone leven aan boord ging nu kalm zijn gang. Zeilen werden verwisseld, ijzerwerk geklopt en in roode menie gezet, kortom, er werd ongeveer hetzelfde werk verricht als in den Atlantischen Oceaan,

Nu en dan ontstond er wel eens, onder matrozen of leerlingen, een meeningsverschil, dat dan door een bokspartij beslecht werd. Het nieuws, dat de kapitein den oudsten leerling tot derden stuurman had bevorderd, hadden de andere leerlingen met gemengde gevoelens vernomen, daar die eene nu feitelijk had opgehouden scheepsmaat, dus een der onzen, te zijn.

Ons wantrouwen nam nog toe, toen hij zich verwaand tegenover ons begon aan te stellen en uit de hoogte op zijn vroegere maats neerkeek. Hij liet ons al te veel voelen, dat hij niet meer bij ons behoorde. Ik kon dat moeilijk verdragen en op zekeren dag kwam het tot een woordenwisseling, die wij besloten met de vuisten te beslechten.

Het gevecht zou plaats vinden zoodra ik met het sturen tijdens de eerste hondenwacht klaar was. Terwijl ik stuurde, ging ik de knepen der bokskunst in mijn geest na, daar mijn tegenstander een goed bokser was en ik er weinig van kende.

Nadat ik was afgelost, begaf ik mij dadelijk naar den achterkant van het pompgerei, aan den grooten mast, waar een groote ruimte plaats bood voor een bokspartij. Heel de bemanning was opgekomen om den strijd te volgen.

Mijn tegenstander was al op zijn post. Daar wij geen handschoenen hadden, zouden we met de bloote vuist vechten. In onze broek, onzen borstrok en blootsvoets zagen wij er werkelijk strijdlustig uit. Ik kreeg den eersten slag, maar had daarna de kans, een rechtsche onder de kin te plaatsen. Deze was echter niet krachtig genoeg om mijn tegenstander in gevaar te brengen.

Daar ik te traag was en mijn dekking niet genoeg verzorgde, ontving ik een paar hevige slagen in het gelaat. Alle regels van de kunst in den wind slaande, begon ik links en rechts te mokeren. Ik had het geluk echter niet aan mijn zijde, want slechts een paar slagen troffen doel.

Mijn tegenstander, die zeer ervaren was, begon mij nu kalm te vermoeien. Ik danste rondom hem, om de hevige slagen te ontwijken, en sprong af en toe op hem los. Zonder het zelf te weten, gaf ik hem op zeker oogenblik zoo'n hevigen slag, dat hij enkele seconden als bedwelmd was. Onvoorzichtig genoeg, wou ik uit dezen toestand voordeel halen, maar dit bekwam mij slecht, want ik vergat weer mijn dekking en mocht een regen van slagen in ontvangst nemen, zoodat ik sterretjes zag.

Ik hoorde de aanmoedigingen wel : « Houd voet bij stuk, Edmond ! » en « Geef het hem! », maar het was te laat. Afgemat en bloedend gaf ik den strijd op. Ik had verloren en drukte Maylor — zoo heette mijn tegenstander — de hand. Alles was vergeten en vergeven.

Kalm ging onze reis verder. Wij kwamen weer in de streek der windstilten, zooals in den Atlantischen Oceaan, en vulden de groote tank en tevens de onze met regenwater. Na weken van ratsoeneering konden wij eindelijk weer ruim van frisch water genieten. Een echte weelde voor ons !

Tijdens dit gedeelte van onzen tocht stelde ik veel belang in de sterrenkunde, daar men hier in de tropen de meeste sterren kan waarnemen met zuidelijke of noordelijke declinatie. Voor oningewijden dient, dat men geen ster kan waarnemen, die meer dan negentig graden verwijderd is van den waarnemer.

Bijvoorbeeld kan een ster, die 50 graden noordelijke declinatie heeft, niet verder zuidelijk gezien worden dan tot 40 graden Zuiderbreedte. In onze noordelijke streken ziet men ook nooit het Zuiderkruis, aangezien dit een te groote zuidelijke declinatie heeft. Waar wij ons bevonden, konden wij op verschillende uren van den nacht bijna alle sterrengroepeeringen boven den horizon zien opkomen en ze dan later in het Westen zien verdwijnen.

Met de hulp van den eersten stuurman leerde ik vele sterren en sterrenbeelden kennen. Door denkbeeldige lijnen te trekken, uitgaande van sterren in een groepeering, kan men er gemakkelijk andere in het uitspansel ontdekken.

Zoo leerde ik stukje bij beetje de practijk der zeevaartkunde en die van het zeemanschap in al zijn vertakkingen.

De zeevaartkunde is eigenlijk de wetenschap om met instrumenten, boeken, zeekaarten en met een kennis van de positie van de hemellichamen, te berekenen, waar men zich bevindt, en om, aan de hand daarvan, een vaartuig veilig naar zijn bestemming te voeren. De vertakking, die zeemanschap genoemd wordt, is feitelijk de kennis van al wat een vaartuig aangaat : het op- en aftuigen van een schip, het besturen bij goed of slecht weer, het manœuvreeren, het zeilen, het onderhoud, kortom, de practische kennis van schepen, tuigage, enz. Dan komt er nog bij : het laden van verschillende vrachten, die soms voor verschillende havens bestemd zijn, het innemen van ketels of andere zware voorwerpen ; de commercieele en wettelijke aangelegenheden, zooals manifesten, cognossementen, onderzoeken, protesten, monsterrollen en wetten ; de seinen en voorschriften om aanvaring te vermijden, en vele andere onderwerpen, die met de scheepvaart in betrekking staan.

Eentonig verliepen de dagen. Wij deden ons werk, studeerden en hadden onze kleine concerten tijdens de hondenwacht. In hun vrijen tijd hielden de matrozen zich bezig met matten vlechten, met het vervaardigen van handvatten voor hun koffers of het versieren van hun plunjezakken met prachtige knoopen, « fancy knots » ; sommigen waren echte kunstenaars in het snijden van scheepsmodellen uit blokken, die ze dan later heelemaal optuigden. Anderen besteedden hun vrijen tijd aan het maken van kleine modellen, die ze dan voorzichtig, met gestreken masten, door den hals van een flesch naar binnen schoven, waarna ze even voorzichtig de masten optrokken. Kortom, iedereen had zijn stokpaardje en op zulke reizen was dit wel noodig.

Ook werden wel eens grappen uitgehaald, waarvan ik er één als staaltje wil aanhalen.

Op zekeren nacht, toen wij nog in de koude streken waren, hadden twee leerlingen het schouwtje van onze kachel met een en ander volgestopt. Onze kachel was, zooals men weet, zoo in het beschot geplaatst, dat het tegelijk het logies der onderofficieren en het onze verwarmde, maar in ons gedeelte moest gestookt worden.

Het was mijn wacht te kooi en de schavuiten hadden het licht uitgedraaid. In volle duisternis werden wij plotseling wakker : onze kajuit stond vol rook. Verblind en hoestend trachtten wij de deur te bereiken, maar botsten hierbij voortdurend tegen elkaar.

In het ander gedeelte achter het beschot, waar de timmerman, de kok, de bootsman en de zeilmaker logeerden, die dagwerk hadden en daarom heel den nacht vrij waren, hoorden wij hoesten en vloeken en het was ook dààr een gezoek om de deur te vinden en in de frissche lucht te geraken. Het was een lawaai van belang en tenslotte kon men leerlingen en onderofficieren in hun onderbroek over het dek zien loopen, terwijl de schuldigen stonden te lachen. Maar dezen moesten al gauw op de vlucht slaan voor de woede der slachtoffers. Toch scheelde het niet veel of wij, die zelf onder de slachtoffers waren, werden verantwoordelijk gesteld en gstraft. Een der onderofficieren diende zelfs bij den kapitein een klacht in tegen « onbekenden ». Er rustten zware vermoedens op mij, doch gelukkig had ik een alibi en bleek het juist te zijn.

Natuurlijk hadden wij na deze gebeurtenis ook een appeltje te schillen met onze makkers. Dat ze de onderofficieren hadden beetgenomen, vonden wij zoo erg niet, maar dat ze hun medeleerlingen hetzelfde lot hadden laten deelen, dàt kon niet door den beugel. Maar de schuldigen schudden alle schuld van zich af met de bewering, dat het kacheltje de beide plaatsen verwarmde en het dus onmogelijk was, de grap tot één plaats te beperken.

Van de streek der windstilten kwamen wij in den noordoostelijken passaat. Daar we nu den wind op den kop hadden, volgde een periode van laveeren en manœuvreeren, totdat wij Kaap San-Lucas, aan de zuidelijke punt van Californië, in 't zicht kregen.

Voorzichtig naderden wij het land. Daar wij nu vier en een halve maand onderweg waren, hadden wij weinig vertrouwen in de juiste tijdsaanwijzing van onze chronometers. Vier seconden tijd maken één minuut verschil in de lengte en het was niet uitgesloten, dat er, na zoo'n lange overvaart, bij het vele slingeren en stampen van het schip en de veranderingen van temperatuur, een grootere afwijking in de aanduiding der tijdmeters onstaan was dan wij vermoedden.

(Wordt vervolgd.)

1) Het eiland Pitcairn, de kleinste Britsche kolonie, telde in 1919 slechts 129 inwoners, afstammelingen de muiters van H. M. S. « Bounty » en de vrouwen van Taihiti, die zij hadden megevoerd.

DON BOSCO, Robbedoes Nummer Eén

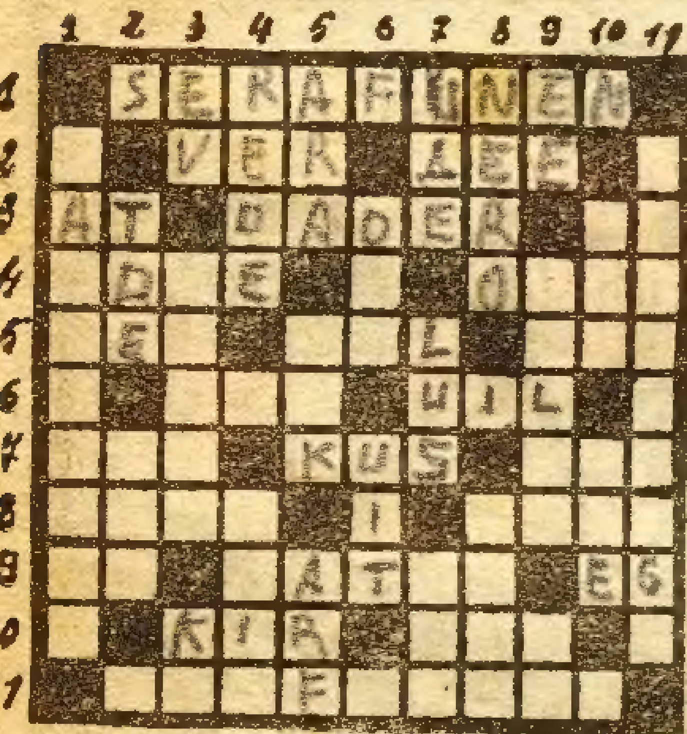

(Vervolgt.)

ONZE KRUISWOORDRAADSELS

KRUISWOORDRAADSEL Nr. 229.

HORIZONTAAL :

1 : Engelen uit de hoogste rij der negen engelenkoren. — 2 : Afgelegen. - Waterloop. — 3 : Nam voedsel. - Plichtige. - Lange klank. — 4 : Stad in Italië. - Opperkellner. — 5 : Aarde (Lat. in samenstellingen). - Klokje. - Eenheid van electrischen weerstand. — 6 : Gard, plak. - Nachtroofvogel. — 7 : Gracht. - Zoen. - Mannennaam. — 8 : Hoogland in Azië. - Vorige eeuw op Madagasgar uitgeroeide duivensoort, die niet kon vliegen — 9 : Twee medeklinkers. - Vochtige. - Landbouwgerief. — 10 : Duivengeluid. - Vermindert (water). — 11 : Morsdood.

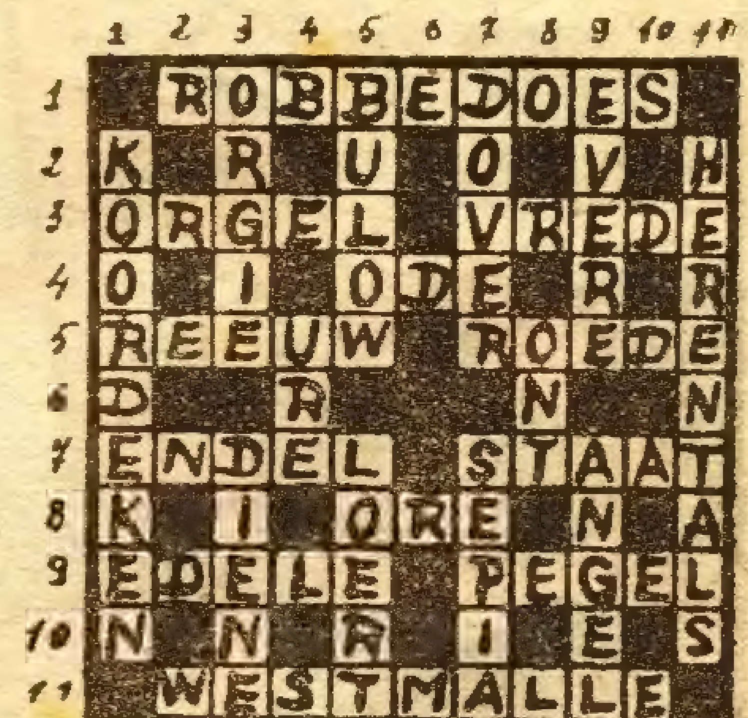
VERTIKAAL :

1 : Kunstboter. — 2 : Gesloten. - Hoeve, erfenis. — 3 : Evenredige vertegenwoordiging. - Berg waar Isaac zou geofferd worden. - Twee medeklinkers. — 4 : Verstand. - Lichaamsdeel. — 5 : Papegaai. - Snavel. - Landmaat. — 6 : Aanwijzend voornaamwoord. - Weg, gedaan. — 7 : Luchtledige. - Oog van een snoer. - Amerikaansche jongensnaam. — 8 : Romeinsch kerkvervolger. - Vlaamsch schrijver, deken van Poperinge (1826-1885). — 9 : Lange klank. - Vrouwennaam. - Vrouwennaam. — 10 : Goede naam. - Gemeente in Gelderland. — 11 : Slotvoogd.

IN DE RESTAURATIE

— Annie, wat is het verschil tusschen een biefstuk van 5 en een van 4 frank ?

— Voor 5 frank krijgt u een scherper mes, mijnheer.

OPLOSSING VAN Nr. 228.

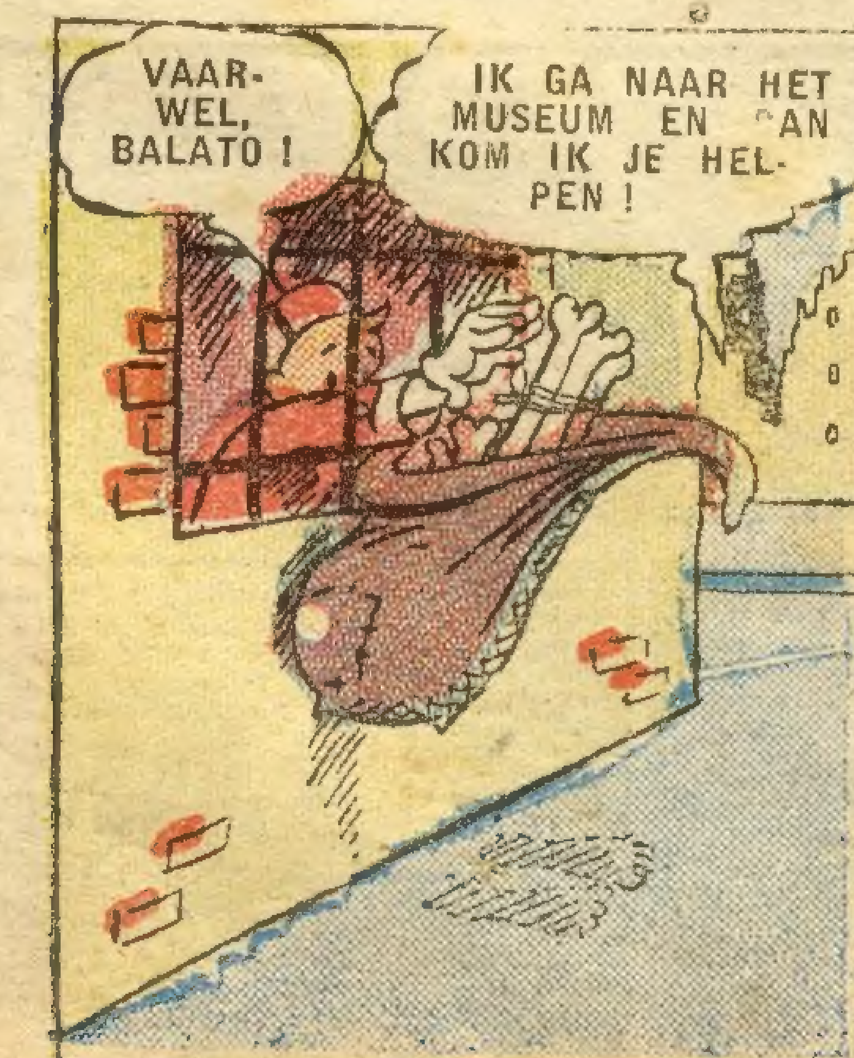

(Vervolgt.)

(Vervolgt.)

Uitg. J. Dupuis, Zonen en Co., Ommeganckstr. 21, Antwerpen. — H. R. Antwerpen 79.317.